

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — * Na štvrt roka — — 1 " — * <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Vyzvanie k voličom kresťanskej ľudovej strany.

Kresťanská ľudová strana snemová na čas volebných zápasov zo svojho lóna vyslala z prvoriadnych pravotárov složený výbor Obrany Volby.

Pozornosť ctených voličov kresťanskej ľudovej strany z tej príčiny na to vyzývame, že jestli by buď vrchnosti, buď verejní úradníci alebo súkromníci proti čistote volieb a slobode od každého vplyvu dopúšťali sa nedovolených a zákonmi zakázaných účinkov, aby to bezodkladne oznámili kancelárii Výboru Obrany Volby (Budapest, IV., Ferenc-József rakpart číslo 27.), ktorá nielen celkom bezplatne obráni urazené práva voličov, lež aj proti vinníkom hneď prisne zakročí.

Budapest, dňa 12. marca 1910.

**Predsedníctvo
kresťanskej ľudovej strany
snemovej.**

Uprimné slovo k voličom čacanského okresu.

Liberálni odkundesí v práci.

Drahí bratia, ľudáci kresťanskí! Páni liberáli čacanskí posledné štyri roky sa vadili, hašterili, žrali medzi sebou. jako valašskí cigáni na kuse mäsa, skriekali jeden na druhého, vláčili sa po súdoch a boli by od zlosti utopili jeden druhého v ližičke vody. Rozpadli sa na

kusy jako roztrepáný hrniec a nemal ich kto sdrotovať. Boli by ste sa chutno zasmiali, keby ste ich boli videli jako sa obchádzajú, jako zúřivo na seba zazierajú, jako by chceli jeden druhého zničiť a zaškrtiť.

Ale nič nového pod slnkom. Pilát a Herodes boli si tiež nepriatelia a spriatelila ich spoločná zlosť proti Kristu. Tak aj tí liberálni Piláti a Herodesi čacanskí sa slízali, skamarádili keď sa im zase zjavily tie masné hrnce, do ktorých každý chce čím hlbšej začreť, aby tým viacej z nich uchvatnúť mohol a spriatelila ich na čas volby tá spoločná žiadosť, aby našu kresťanskú ľudovú stranu umučíť, ukrižovať zahrdúsiť mohli spojenými silami.

Páni liberálni Piláti a Herodesi! Omýlite sa trochu. Vaše farizejské kúsky nás nenahuckajú viacej proti našej kresťanskej ľudovej strane. Už sa aj nám oči otvorily, už vieme aj my zrele rozumne myslieť a preto našu kresťanskú ľudovú stranu, ktorá jedine nás brani a zastáva proti všetkým zámerom prepadeného liberalizmu, križovať a mučiť nebudeme vám viac pomáhať lež srdce, dušu a všetkú dôveru našu skladáme v našej kresťanskej ľudovej strane a našu pravdu, naše žiadosti privedeme k víťazstvu.

Bieli otroci.*

Tá liberálna mátoha už straší a balamutí v okrese čacanskom; v hube nosí to krásne slovo «sloboda», «slobodné presvedčenie» a v rukách drží kocar, ktorým šľahať chce všetko, čo ju nasledovať nechce. Z koho ale pozostáva

* Úradníci.

ako je sklepaná tá čacanská liberálna strana? Prvý zástoj v nej vedú čacanskí páni židia; títo hvizdajú a ostatní čo v službách, v úradoch sedia, na toto hvizdanie tancujú, bárs sa im aj nechce, bo tá liberálna ruka ďaleko siaha a tá liberálna huba vyspevuje odvislým ľuďom takúto pesničku: Slobodno vám je hlasovať na koho len chcete! Ale beda vám, keď nebudete hlasovať tak, jako vám my kážeme.

A bieli otroci sa trasú a bárs im aj srdce krváca, vopchajú hlavy do jarma liberálneho a fahajú tú káru, na ktorej tí liberálni kriklúni sedia. A týmto je podozrivý každý, kto len žije. Aby sa ich odvislí ľudia dobre báli, pre strach svetský už dali na Čaci jedného úradníka, ktorý im do krámu nepasoval na druhý kraj vlasti preložiť, druhého oznámili, tretiemu sa pohrozili a nad každým držia ten kocar pomsty a odvislé srdcia bielych otrokov takto naplňujú tým svätým liberalným presvedčením.

Čomu sa môžeme tešiť?

Bratia drahí, kresťanskí ľudáci! Tešte a radujte sa, že pri svojej chudobe, že *vo svojom stave ste neodvislí, že vám žiadon nerozkáže, že sa vám liberál nemá čím hroziť, že vám úrady, licencie, ktoré nemáte neodeberú, že vás z jedného konca krajiny na druhý tá liberálna spravodlivosť a sloboda preložiť nemôže.* Chudobný si ľudu môj, ťažko pracuješ za ten každodenný chlebiček, ale si samostatný a neodvislý, preto aj kam ťa srdce fahá, tomu ho dáš, kam ťa tvoje kresťanské presvedčenie volá, tam hlas tvoj použiješ. A táto neodvislosť je tvoja veľiká prednosť nad tými bielymi otrokmi, ktorí v tejto dobe liberálnej, ku väčšej sláve slobody, tak musia hlasovať, ako im rozkážu.

Naša kresťanská ľudová strana ale má mnoho prívržencov aj medzi úradníkmi. Aj v mnohom úradníckom srdci žije úprimný duch kresťanský. Mnohý v službe postavený intelligent rád by sa pripojil ku našej kresťanskej zástave, ale nesmie pre ten liberálny kocar a pre svoj chlieb.

Eutujem tých ľudí! Vám ale, drahí bratia ľudáci, pre vašu neodvislosť a slobodu presvedčenia ku sláve privolávam! Túto neodvislosť a *lo bodu* ale, drahí bratia, *vážte si nad všetky*

poklady tohoto sveta. Vážte si ju viacej ako pekný úsmev daktoreho liberálneho korteša; vážte si ju viacej, ako pár korún judašskej mzdy; vážte si ju viacej ako marný zisk a sľub akejkoľvek liberálnej mátohy. *Človek šlachetný, kresťan svedomitý dušu svoju, hlas svoj za žiadnu cenu tohoto sveta nezapredá,* ale čo by svet shrknul stály a nezlomný vytrvá pri svojej kresťanskej pravde!

Malá hlava, veľké brucho, to je predseda čacanských liberálov.

Páni liberáli čacanskí, aby sa tiež svetu ukázali a ku tým masným hrncom svoje právo na javo dali, 5. apríla po druhý raz sa ssubnovali na Čaci a držali shromaždenie, aby ten roztrepaný hrniec liberálny sdrotovali. Prvý raz sa im to nepodarilo, druhý raz im to tiež ťažko išlo. Keby ste boli videli toto liberálne shromaždenie, boli by ste si mysleli, že sa tá naša Čaca prevrátila na Jeruzalem. Ba jako tam v tom cesnakovom liberálnom povetří cítilo sa tých niekoľko mešťanov kresťanských a tých desať do bludu upadlých a na retiazke dovedených rychtárov? Či im ich kresťanské svedomie nerobilo výčitky, že tam nepatria? Že pre verného kresťana tam miesta nebolo, že s prítomnosťou svojou na tej liberálnej schôdzke zapierajú a do haňby prinášajú svoje poctivé kresťanské meno?

Ku shromaždeniu ale treba aj trochu rozumu a trochu výrečnosti a treba súceho človeka za predsedu. No v tomto ohlade páni čacanskí liberáli nedôverovali si v sebe a rozumu a výrečnosti, išli si požiť do susedov. Za predsedu si učinili malej hlavy ale veľkého brucha židáčka, dali mu rečičku napísanú na papierok, z ktorého papierka rečičku s bojazlivým hlasom a trasúcou ručkou zle a chybnou prečítal a zahájil shromaždenie. Páni liberáli v svojom veľkom zmatku priam tak to urobili, ako ten bača, ktorý osla postavil za valacha ku ovciam.

Veľká trúba liberálov.

Našli si teda predsedu! Nech im slúži na zdravie! Ale rozumu a trochu reči je tiež treba ku liberálnemu shromaždeniu. Ponevác ich výrečnosť pozdvihnúť vie sa len ku tým dvom slovám: «na» a «daj»; a na sdrotovanie toho liberálneho hrnca, aspoň pred svetom, aj trochu

liberálnej huby je potrebné, za rečníka v poslednej chvíľke telegraficky si zavolať zo susedného novomestskeho okresu, veľkú liberálnu trúbu, *Haydina*.

Šťastie pre liberálov čacanských, že telegraf na svete jestvuje, lebo keď by ho nebolo, neboli by mali rečníka a boli by hľadeli jako hlúpe telce jeden na druhého a nebol by im mal kto zadať toho liberálne bláznivého, čerešňového semena.

Pán Haydín bol kedysi za starodávnych časov rozumom stolice trencianskej; neviem, či ho ešte má a či ho neprepil. Hubu má veľkú. Priložil ku nej tú liberálnu trúbu a tak zatrúbil na nej, že skoro popadaly múry jerichovské židovskej krčmy, kde sa liberáli shromaždili, Čajda, katolícky organista na odpočinku a švagor horlivého pána dekana z Rakovej, od zadku mu prifukoval, aby trúba dobre hučala. Či tá trúba špintala na koalíciu, že zle gazdovala a bývalý rychtár Magát zo Zákopčia prisviedčal trúbe, že koalícia obkrádala krajinu; jako keď by bolo bývalo tam čo brať, kde sa už liberáli napásli, lebo koalícia od liberálov prevzala správu a povinnosť vyčistenia tej liberálnej maštale.

Trúba vyšklabovala sa tiež aj na našu kresťanskú ľudovú stranu a haňbu kydala na nášho milého brata ľudového kandidáta, jako keby kde z hnoja bola paru brala a na konci — zdrž sa svete smiechu — zatrúbila tá liberálna huba, že je ona čiro-čisto katolícka. Šavel sa strká medzi prorokov! Páni židia tleskali na to dľaňami trúbe, tí ale čo cit vkusu ešte nepotratili, pohoršení nad toľkým figlom sa vzdialili.

V predošom čísle som vám predpovedal, drahí bratia ľudáci, že liberálom je každý spôsob dobrý, že aj ako dobrí kresťania sa budú chvastať, len aby vás omámili a do svojho voza liberálneho zapriahli. Nedajte sa balamutiť. Neverte tej liberálnej tlčube, je to vlk v rúchu ovčom.

Dobrý katolík — dobrý vták.

Liberálny Haydín, keď o sebe hovorí, že je «dobrý kresťan», to mi tak prichodí, jako keď sa hovorí, že «dobrý vták». Pekný vták je on, len falošne spieva a vábi. Neverte vášnemu hlasu tomuto. My nie tých dľa huby dobrých kresťanov si ctíme, lež úprimne vážime si kre-

šťanov, ktorí meno kresťanské nielen v papuli nosia, ale srdcom sú kresťania a takýchto by ste v tom liberálnom tábore Haydinovom darmo hľadali.

Viete, drahí bratia ľudáci kresťanskí, jaký je Haydín kresťan? Roku 1894. sa pojednávalo to civilné manželstvo na stoličnom dome trencianskom. Liberáli všetci div si gágory nevykričali za civilné manželstvo a Haydín kričal prvý a reval zaň najviac. Kresťanský tábor bránil svoju sviatosť, bránil slobodu svedomia, aby každému občanovi tejto vlasti slobodno bolo bez všetkého násilia, dľa viery svojej a nábožných zásad svojich žiť. Nám katolíkom je stav manželský sviatosť; to nám je dogma, to jest článok viery našej Bohom zjavenej, Kristom učenej a Cirkvou Kristovou predkladanej. A viete drahí bratia čo na to Haydín povedal? Že on píska na naše dogmy, t. j. na naše články viery; to sú jeho vlastné slová: «dogma sem — dogma tam», čo nás je po dogmách, my potrebujeme civilné manželstvo.

Naše dogmy sú nám sväté, sú pravdy božie v ktorých my kresťania spokojnosť duše svojej máme a kto sa v našich dogmách, v našich článkoch viery tak premrvá, jako v planých hruškách, kto každý deň je v stave do liberálneho žalúdka svojho jeden článok našej viery vopchať, či to neni rúhanie a hriech, keď človek takýto, kortešským figlom na omámenie jednoduchých ľudí, dobrým kresťanom sa chvasta? Poznáme my takýchto dobrých kresťanov, takýchto dobrých vtákov, ale za nosom vodit sa od nich viac nedáme.

K povšimnutiu ľudákom novomestskeho okresu.

Ludáci kresťanskí novomestskeho okresu! Dobré si pozrite toho liberálneho dobrého kresťana, u vás vystupuje za kandidáta liberálneho, o vašu dôveru vás bude modlikať. Opýtajte sa ho: jako si váži naše dogmy, naše články svätej viery, jako chce zastávať naše nábožné školy jako chce brániť naše, zákonmi a tisícročným životom zabezpečené práva? Aj pred vami bude on turecký tanec dervišov tancovať, s veľkou hubou za dobrého kresťana sa vystatovať, pästami v prsia sa búchať, že je on katolík najhorlivejší.

Neverte mu! Liberálna trúba, liberálna huba je on, ktorý za naše kresťanské zásady ani trochu citu nemá, ktorý keď tá liberálna strana bude žiadať, prvý bude, čo cirkev našu bude hrdúsiť. Povedzte mi drahí bratia, kresťanskí ľudáci, keby dakto židom lebo protestantom jejich vieru, jejich dogmy takto na verejný posmech vystavoval, či by mu viac verili? Či by mu pri volbe hlas svoj dali? Od týchto sa teda aj my učme vážiť si svoje kresťanské zásady a takého muža, ktorý vám ich tupil, dôverou svojou nikdy nepoctíme, hlasu svojho nikdy mu nedajme.

Ale povieťe mi daktorí, že aj dačo dobrého učinil kde tu aj okresu lebo jednotlivcom. No veď je to každého poslanca psia povinnosť, aby sa o svoj okres staral a to každý aj učiní! Za to čo vám kedy-tedy vybehal, vykonal, ste sa mu dost odmenili, keď ste ho dvakrát povolili, ba vezmime vec z opačnej strany, on mal príčinu odmeniť sa vám za to, že ste ho vyvolili a teraz ste kvitt, teraz ste mu neni viac povinní. Tým menej ste mu povinní, keď poznáte, jaký je on tuhý kresťan, že by všetky články viery našej požral, keď by sme si ich dali.

Nebojte sa o neho, nezahyne hladom, keď ho nevyvolíte. Bere 1600 korún penzie od stolice ktorej slúžil a ktorá ho jako práceneschopného zo služby prepustila. Ti liberálni veľikáši sa mu tiež odmenili za jeho liberálne práce a vykonal mu službu v Pešti z mozolov robotníkov v poisťujúcom ústave robotníckom. Tam si tiež ročíte 6000 korún platu strčí do kešene. Len ablegátstvo mu chybuje z čiročičsto kresťanského okresu, aby mu ešte 6400 korún ročíte kaplo do liberálneho vrecka a aby on znovu mohol hubu vyšklabovať na nás kresťanov a naše kresťanské zásady a práva.

Daktorí z našich gazdov, čo ich tam privábili na to liberálne shromaždenie do Čace, na slová liberálnej trúby Haydinovej, uchlácholili svoje svedomie tým, že vraj keď sú ten pan takým dobrým katolíkom, predseda len nebudú proti viere. Tu máte blúdne ovečky kresťanské pravý obraz tohoto pána. Posuďte sami, či je tento pán za vieru a či proti viere? A robte podľa toho.

Nás len presvedčení, horliví kresťanskí mužovia môžu verne a hodne zastávať. Preto hlasy

naše pri voľbách len na verných, odhodlaných a horlivých kresťanských mužov dajme. Toto je naša povinnosť, v tomto je naše víťazstvo.

Toto nech je naše heslo a týmto heslom verní zостаňme našej kresťanskej ľudovej zástave, ktorá je čistá, nepoškrvnená a ktorej, keď vytrvanlive a stále sa pridržime proti všetkému pokušeniu liberálnych figlov, víťazstvo nás nemine!

S Bohom drahí bratia, kresťanskí ľudáci! Sláva vám!

Nech žije náš kandidát kresťanskej ľudovej strany dr. Emil Gyuriss!

Úprimný priateľ ľudu.

Osvedčenie.

Posledné číslo «Slovenského Týždenníka» zaoberá sa s mojou osobnosťou a do úst mojích klade tie výrazy, že: «Slovákov treba vyhodit z parlamentu». Ja sa tu verejne osvedčujem, že je to jednoduchá vymyslená lož, ja som to nikdy nepovedal a to som už viackrát aj podvrátil. Ktokoľvek to o mne vymyslel, jako aj každý čo to živým slovom, alebo tlačou rozširuje, je jednoduchý pomluvač a jako proti takému podľa zákona zakročím a zadosťučinenie hľadať si budem pred súdom.

V Budapešti, dňa 19. apríla roku 1910.

Dr. Alexander Ernzt.

Installácia a kandidácia v Orave.

V D. Kubine previedla sa 30. marca installácia nového hlavného župana a 28. marca kandidácia strany liberálnej, ktorá vzala nové meno «robotnej» strany, lebo chce ľud klamať a bojí a haňbí sa so starým menom pred ľud vystúpiť.

Instalovaný nový hlavný župan je *Simeon Csaplovics*, starý liberál a luterán. kandidátom liberálov je *Ján Richter*, farár veľkovesský.

Bolo to radosti v tábore liberálov, židov a luteránov! Liberáli, židia a luteráni opojení radosťou slávilí deň tento, že im terajšia liberálna vláda vymenovala hlavného župana dľa ich vôle. Katolicke kňazstvo na slávnosti tejto sa nesúčastnilo, ale miesto installácie v Trstenej sa sišlo kandidovať s programom kresťanskej ľudovej

strany. Na installácii bolo len niekoľko kňazov asice *Murdzsák, Balgha, Richter, Bázsik* a *Kovalcsik*, ktorí v kruhu slávnosti luteránmi a židmi vydržiaanej tak sa vyjímali, ako u psa piata noha. Títo boli i na poklone u liberalneho hlavného župana. Viedol ich dekan Murdzsák, ktorému sa len liberálni a luteránski župani páčia. Pekné gusto!

Tomuto gustu primeraná je aj tá odpoveď, ktorou Csaplovics im takto odpovedal:

— Nie som katolíkom, ale luteránom a ako luterán viac budem osožiť cirkve katolíckej, ako mnohí iní, ktorí s križom v ruke a žehnajúc sa prichádzajú k vám v mene cirkvi katolíckej.

No pane Murdzsák, ako že sa vám a vašim spoločníkom páčila táto odpoveď Csaplovicsa. posmievajúc sa križ si ctiacim katolíkom, ktorí k vám žehnajúc sa v mene cirkvi sv. prichádzajú? Či sa vám nezačervenaly reverendy od haňby?

Csaplovicsa pozdravil aj Ferko **Skyčák**, ale **zas prezradil, že má rozum amputovaný**, lebo v pozdrave svojom až po nebesia vychvaloval Štefana Tiszu, ktorý je najväčším nepriateľom všeobecného hlasovacieho práva, kdežto Skyčák tára ludu, že bojuje za všeobecné hlasovacie právo. 28. marca utvorila sa liberálna robotná strana v Orave. Za predsedu bol zvolený Otto *Scholz* (luterán) a *Divéky* (luterán), za čestného predsedu Arpád *Kubinyi* (luterán a zlopovestný liberálny ablegát z r. 1896.), za podpredsedu V. *Reicher* (žid), za zápisníkov *Kuffer* a *Perlstein* (židia). Do výboru liberálnej strany zvolení boli dvaja kňazi *Balgha* a *Richter* a nasledujúci židia: B. *Duschmütz*, P. *Duschmütz*, M. *Grósz*, E. *Mittelmann*, a A. *Rosenfeld*. Neni to pekná spoločnosť?

Po utvorení strany previedla sa kandidácia. Jednohlasne kandidovali Arpáda *Kubinyiho*, toho istého, pre ktorého voličia kubinského okresu r. 1896. pri volbe hladom, smädcom, áreštom a inými oškľivosťami za dva dni a noc mučení boli a pre ktorého vyšej 800 voličov o právo hlasovania orabovali.

Kubinyi pre starý vek kandidáciu neprijal, ale na miesto seba Jána *Richtera*, veľkovesského farára odporúčal za kandidáta liberálnej strany. Ján Richter kandidáciu s radosťou prijal a s týmto prevzal dedictvo Arpáda *Kubinyiho*.

Z tohoto všetko možno porozumeť. Richter je práve takým liberálom ako Kubinyi. Rozdiel je len ten, že Richter v reverende a Kubinyi bez reverendy. Ale táto reverenda nech nikoho nemýli pri volbe. Nech dá každý Richterovi úctu, ktorá duchovnej osobe patrí, dôveru ale tomu, ku ktorému ho zdravý rozum a nezkažené kresťanské srdce tiahne.

Neobhadzujte voličia Richtera kamením potupy preto, že do liberálneho židovského tábora zabľúdl, veď chudák ustavičným cestovaním, stykaním sa so židmi, vysedávaním v židovskom kasíne, musel napáchnuť židovským liberalismom a povinnosti jeho k židom do dlžôb ho uvrhly (a kto sa topí i britvy sa lapá), pre tieto povinnosti k židom nemá kedy manipulovať ani kasu svojho kostola, bo kasu kostola osvietený pán biskup už dávnejšie musel na iného sveriť. Neborák ide cestou Komlossyho, ktorý tiež s liberálnym programom vystúpil proti ľudákovi a teraz sa toho dožil, že stojí pod sekvestrom v haňbe.

Židom a luteránom páči sa liberálna vláda a liberál Csaplovics, radi by mali i liberálneho ablegáta v kubinskom okrese, ale liberál bez pomoci katoikov vyvolený byť nemôže. Aby teda katolíckym voličom oči zaslepili, hľadali za kandidáta katolíckeho kňaza a našli ho v osobe Richtera. No, prerátali sa, lebo katolícki voličia nedajú sa oklamať. Na Richtera nech len hlasujú židia a luteráni, **katolícki voličia budú hlasovať na pravého ľudáka Georga Bullu.**

Z Trenčianskej.

Málo kde je toľko predpojatých, lačných a otrockých liberálov ako v trenčianskej. Títo silou-mocou chceli by panovať nad nami kresťanmi, preto všemožne robia, aby v trenčianskej uviedli do života tú istú nadvládu, ktorá tu za Bánffyho panovala. Hladní a nepriateľského citu liberáli trenčianski v tom domnení, že my triasť sa budeme pred nimi, vybrali sa do Pešti ku ministerpredsedovi, a pýtali od neho liberálnych kandidátov pre bánovský, žilinský a čačanský okres.

— Len významných a bohatých mužov pýtame pane ministre — vravili tí liberáli, ktorí v deputácii chodili u Héderváryho.

Áno bohatých, lebo len takíto platia dobré obedy a večere a títo pustia tisíce na zakúpenie voličov, z ktorých Judášskych peňazí ujde sa aj tým pánskym hladošom, ktorí ľudovú stranu tu v trenčianskej vykoreniť chcejú. No toto jednanie trenčianskych hladných liberálov je nám protivné a ošklivé. Ako my kresťanskí voličia prideme k tomn, aby nam židáci a kadejakí hladní panáčkovia liberálnych kandidátov na naše ľudové okresy násilili? Ako my prideme k tomu, aby tí hladní pánkovia bez nášho vedomia a splnomocnenia s nami kresťanskými voličmi vyvádzali takú špatnú hračku? My liberálov nechceme. Nám sa liberalizmus hnuší. My nechceme byť na jednej strane so židmi a s úženikami. My vieme, že liberáli, ktorí seba pracovnými pomenovali, aby sme ich nepoznali, sú nám kresťanom neprajní a nepriateľskí, teda načo nám ich tisnú do okresov tí páni, ktorí za dobrú hostinku aj na čerta by hlasovali. My trenčianskí kresťanskí ľudáci nedáme sa zvädzať a oklamať; my vydržíme pri našich kresťanských kandidátoch. To sú nielen naši obhajci, lež hajtelia celého kresťanstva, A práve preto: dolu s liberálmi! Von s nimi z trenčianskej! Nech neni jedného kresťana na celom Pováží, ktorý by na tú liberálno-freimaurerskú bandu hlasoval. Ešte raz: Dolu s trenčianskymi liberálmi!

Volič.

Zo žabokretského okresu.

S tou radostnou zvestou začínam moju zpravu o volebných pohyboch v našom okrese, že tu pán Georg *Szmrecsányi* zvíťazí. Liberáli ako obarení chodia a hľadajú kandidáta. Len bohatého a značného pána, ktorý by pustil pár tisíciek. Takýto ale nehlásil sa, bárs pán Ernest Sporzon, tento starý stĺp strany liberálnej už aj s lampášom hľadá súceho kandidáta. Žabokretsky okres ale stojí ako skala. Jeho voličia nie sú lakomci. Nechcú a neprijmu oni ani žranicu, ani peniaze. Jestli najde sa medzi nimi taký bedár, toho opovrhnu, lebo statočnosť a vernosť ku strane kresťanskej vytvára každú podlosť.

A tak náš milý kandidát pán *Szmrecsányi* má takých voličov, na ktorých pyšný byť môže. Aj je. Videli a zkusili sme to. Celý okres vítal

ho srdečne. Celý okres teší sa, že bude mať poslanca ozaj ľudového. My sa tomu tešíme, že liberáli trasú sa pred nami a že ztratili smelosť postaviť protikandidáta nášmu *Szmrecsányimu*. Nech hoc koho kandidujú, istá vec je, že buchnú. Georg *Szmrecsányi* bude našim vyslancom.

Nech žije! Nech žijú i jeho voličia aj s ich rodinami!

K povšimnutiu voličom ľubovenského okresu.

Ticho a v svätom pokoji sme žili, kým Justh a Khuen svoje hlavy vystrčili. I jeden i druhý — ako oni hovoria — chcú našu vlasť ratovať, pri tom ale chcú panovať.

Keby vlasť chceli ratovať, pomáhali by sme im, veď aj my sme takí vlastenci, ako oni, mi lujeme vlasť našu tak ako oni; lež jestli násilne chcú panovať, prinútení sme so sv. písmom zvolať: «nechceme, aby ten panoval nad nami». Máme k tomu právo a použijeme ho, aby sme dokázali, že aj ľud a jeho strana je už — chvála Bohu — volačo a ľud aj dokáže, kto má panovať.

Keď je pravda, že hlas ľudu je hlas boží, vtedy sa ozvi, ľudu môj, vydaj hlas boží. Ratuj sám seba, pomáhaj si a pomôže ti Boh!

Tu sú voľby. Tu je čas ideálnej bitky, tu je vojna bez guliek gvera, bez guliek kanona, vojna hlasov, votov. Bojuj za tvoju pravdu, bojuj z presvedčenia, nedaj sa zakúpiť, nedaj sa za pár litrov alebo za pár korún odvieť tam, kde ty nepatríš, dľa tvojho svedomia a presvedčenia. Nebuď teľa, ktoré vedie kupec na provazku. Choď k voľbe rozumne!

To, čo ti ponuknú ňa neučiní blaženým ani blahoslaveným. Dľa svedomia hlasuj a kopni do litrov, buchni bankovky do očí tým, čo ti ich dávajú a dokaž tvojim kupcom, že máš rozum, že máš svedomie, že máš *voto*, ktoré nemožno odkúpiť. Buď chlap a dokaž tým, ktorí ňa nápojom a peniazmi vábia, že si chlap pevného presvedčenia; oni ale sú podlí nájomníci, sú handleri aj pri voľbách. Oni chcú len peniaze mať a keby im ich dával aj sám jejich švagor Lucifer.

Toto som povedal všetkým cteným ľudakom

drabej vlasti našej. Teraz ale niekoľko slovami obracám sa k voličom ľubovenského okresu.

Smutná vec je to, že tento okres držia za taký, ktorý ľahko možno kúpiť.

Minulosť snáď o tom svedčí, v budúcnosti ale sa to k lepšiemu obráti. Teraz môžete a máte dokázať, že ľud ľubovenského okresu je už nie tak hlúpy, že Magura je už nie tak mizerná v rozume, za jakú ju držali, hovoriac: «Maguru vezmeme kto a kedy chceme.» Možno že ste ju volakedy vzali, dnes už nie, dnes ona pojde rozumne.

Teraz môžete aj máte dokázať, že aj vy čítate noviny, že viete, čo sa robí v krajine, že viete posúdiť kde je ten tábor, ktorý vás zastupuje, ktorý za vás bojuje tam v Pešti pri tom komíne, pri tej peci, kde sa zákony varia a pečú.

Počas pokoja vaši duchovní a vaši svetskí priatelia vyučovali vás o Jednote Katolíckeho Ludu. Mnohé shromaždenia mali ste v Magure za kresťanskú ľudovú stranu. Vodcovia kresťanov, praví priatelia ľudu kládli vám na srdcia, ako máte spolu držať, keď príde čas, kde z Jednoty «dvojotu alebo aj trojotu» budú chcieť niektorí zrobiť. Vaši vodcovia vás napomínali, aby ste spolu držali ako kresťania pri kresťanskej strane.

To je kresťanská strana, kde sú praví vodcovia kresťanov a tam aj vy povinní ste byť. Po čas pokoja pripravovali vás vaši vodcovia k boju za pravdu, za víťazstvo kresťanskej ľudovej strany. Hľa teraz je čas boja, čas vojny! A vy v týchto bojoch povinní ste stáť pri tej zástave, ktorú držia v rukách vodcovia kresťanskej ľudovej strany.

V čas volieb vystupujú kandidáti tvojej ľudovej, čisto kresťanskej strany, vystupujú aj takí kandidáti, ktorí nepatria ku žiadnej politickej strane, ktorí teda nachodia sa v temnosti, ktorí verejne boja sa povedať kde prináležia, koho vlastne chcú zastupovať. Súkromne, potajomne vyslovujú sa títo kandidáti tak, ako to okolnosti vyžadujú. Pred ľuďmi sú ľudáci a pred inými sú zas iní.

Lež «dvom pánom nemôžeme slúžiť», povedal sám Kristus Pán.

Kto je ľudák, nech bude aj verejne ľudákom, nech vezme zástavu ľudu, zástavu kre-

sťanskej ľudovej strany do ruky, pod tou nech bojuje, jestli hlasy, vota ľudu chce, nech sa nehaňbí toho ľudu, od ktorého hlasy prosí pred volbou.

Kto sa haňbí program ľudu prijať, toho nech sa haňbí ľud za ablegáta vyvolíť a do Pešti vyslať.

Nie ľud je pre ablegáta, lež ablegát je pre ľud. Jestli dakto chce byť vaším ablegátom, nech prijme váš program. Keď to neurobí, jeho program, ktorý nikto nepozná, nech si do komína zavesí. Len keď váš program, vašu zástavu vezme do ruky, vtedy môžete za ním kráčať a naň hlasovať.

Jestli ináč budete robiť, sebe samým zle urobíte.

Keby vám daktorý kandidát slúbil, že on, bár nevystupuje s ľudovým programom, predsa pri ľudovej a s ľudovou stranou bude hlasovať, toho sa opytajte, prečo sa haňbí prijať váš program? Keď on váš program nechce, vy jeho nechcejte a uvidíte, že nebude v Pešti! Aspoň ako váš ablegát nie!

Kto vaše vota chce, nemá sa haňbit toho titulu, že je ľudákom. Ľud je už nie haňba. I pán môže byť, ba musí byť ľudákom, jestli chce ľud zastupovať na sneme.

Kto bez istého programu vystupuje, ten môže časom bár jaký program prijať. Môže ísť k tej strane, ku ktorej chce a iste aj pôjde k inej a nie k ľudovej, bo keby k ľudovej chcel ísť, nehaňbil by sa verejne osvedčiť a zaviazat, že je ľudákom. Ponevác sa ale haňbí alebo bojí, obáva za ľudáka vydať, nenie ľudákom, bár to potajomne sľubuje.

Toho, kto sa z programom ľudovej strany volíť dá, viaže statočnosť k ľudovej strane, taký ale, čo bez istého programu vystupuje, bár všetko slúbil ponevác ho nič neviaže, môže ísť kde chce.

My žiadame istý ľudácky program. Kto chce, aby ho kresťanský ľud vyvolil, ten musí byť spoľahlivým kresťanským ľudákom.

— Nebol ten alebo onen dosavad nikdy ľudákom — povedia vám korteši — a hľa teraz chce byť ablegátom, vystupuje s ľudovým programom. Chvála Bohu! Nebol a je. To je naša radosť!

S tým končím môj hlas a volám vám vo-

ličom: Hor' sa do boja! Otvorte oči vaše, pamätajte na všetko, na čo vás učili vaši vodcovia a žiadajte od nich, aby vás aj teraz oduševňovali za kresťanskú ľudovú stranu a nie za stránku bez programu alebo liberálnu. Nech žije pravda kresťanská, nech žije už raz pravda ľudovej strany aj v lubovenskom okrese, **nech žije kandidát ľudovej strany pán Beszkid!**

Napísal: *Sterbák.*

Z Oravy.

Lokca.

Náš arcipastier osvietený pán biskup nahliadnuc, že pre aktívneho kňaza, nadovšetko ale pre veľkovesského farára je nie na mieste, aby svojich farníkov, svoj kostol na týždne a týždne k vôli kortešačkám zanechal, nahliadnuc, že katolícki duchovní a kňazi si v prvšom rade nie ablegátstvo, lež svoju cirkev a svojich veriach majú opatrovať, najprísnejšie, pod pokutou *cirkevnej suspensie* zakázal Jánovi *Richterovi* za ablegáta vystupovať.

Ján Richter, ktorý sa už dávno liberálom a Khuenovcom zapredal, ktorý ale ako nekdý farizej, pred nami sa za dobrého katolíka a poslušného syna, ba bojovníka katolíckej viery vydáva: plecami ztriasol, usmial sa nad zákazom cirkevným a biskupským a rieknuť, že on Khuenovi a Tiszovi ruku dal — a len ďalej kortešuje, len ďalej vystupuje.

Nuž ale aj tak sa mu vodí!

V nedeľu po obede 17. apríla dorazil k nám do Lokce. Bol to krásny obraz! Tešili sme sa katolíci, keď sme na prvšom koči katolíckeho kňaza, Jána Richtera na svojej pravici s naším Arnoldom z poza vrchu zazreli! Pán Arnold sedel s hlavou hore a pyšno, Ján Richter sa stále s poníženým pozorom k nemu obracal, ako by ho prosil chcel, aby ho podporoval a ho teraz nezanechal. Na druhých vozoch boli popití pisarici, niekoľko panáčkov, židov a málo najatých občanov, ktorí už veľmi dobrej vôle, oblapajúc, boskávajúc sa a falošne spievajúc, hrnuli sa za jejich komandantom Arnoldom a Richterom.

Náš pán farár ho nepríval, jeho podanú ruku neprijal a s takým prísny a chladným zrakom ho od päty po hlavu meral, že faru

bez meškania, skoro utekajúc, zanechal musel. Jeho reč bola taká, ako by ju pre hlúpych, pre nerozumných ľudí kázal — nepotrebuje úradníkov, notárom chce platy zvýšiť, našu vieru a nás slovákov chce zastupovať, v Trstenej slovenské gymnázium založí atď.! Nuž veď by mu dal Khuen a Tisza, keby dľa svojej a nie dľa jejich vôle chcel mudrákovať. My dobre vieme, že vládny, zakúpený ablegát musí tak tancovať, ako mu jeho gazdovia a páni, t. j. ako mu vláda píska. Keď liberáli povedia: odeberme cirkevné majetky, zapríme nábožné slovenské školy, pomadarčíme celú Oravu — veru pán Richter musí na všetky tieto návrhy hlavou kývnuť a povedať «igen» (áno).

Veď sme ho ani nepočúvali a voličia naši zo srdca a oduševnene neprestajne hlásaly: «nech žije Georg *Bulla*, náš kresťanský, slovenský, náš oravský kandidát!» Pán Richter sa zajakal, reč svoju pretrhoval a keď z trepezlivosti vyšiel, sám vykrikoval:

— Veď nech žije ten *Bulla* a keď nemáte vo mne dôveru, ani takú nepotrebujem!

S tým skončil svoju slabú, pre rozumných voličov nesúcu, hory-doly sľubujúcu reč a shromaždenie sa — vďaka tým deviatim žandárom, čo ho ako múr obstáli — chvála Bohu, v pokoji rozišlo.

Ešte dačo! V Kubíne som videl židovské školské deti, malé ešte cucličky, ale za klobúkmi pyšné, biele perá Jána Richtera. No voličia, my sme nie blázni, ani školské deti, my také perá, čo sa deti s nimi v prachu váľajú, už aj pre haňbu nosiť nebudeme!

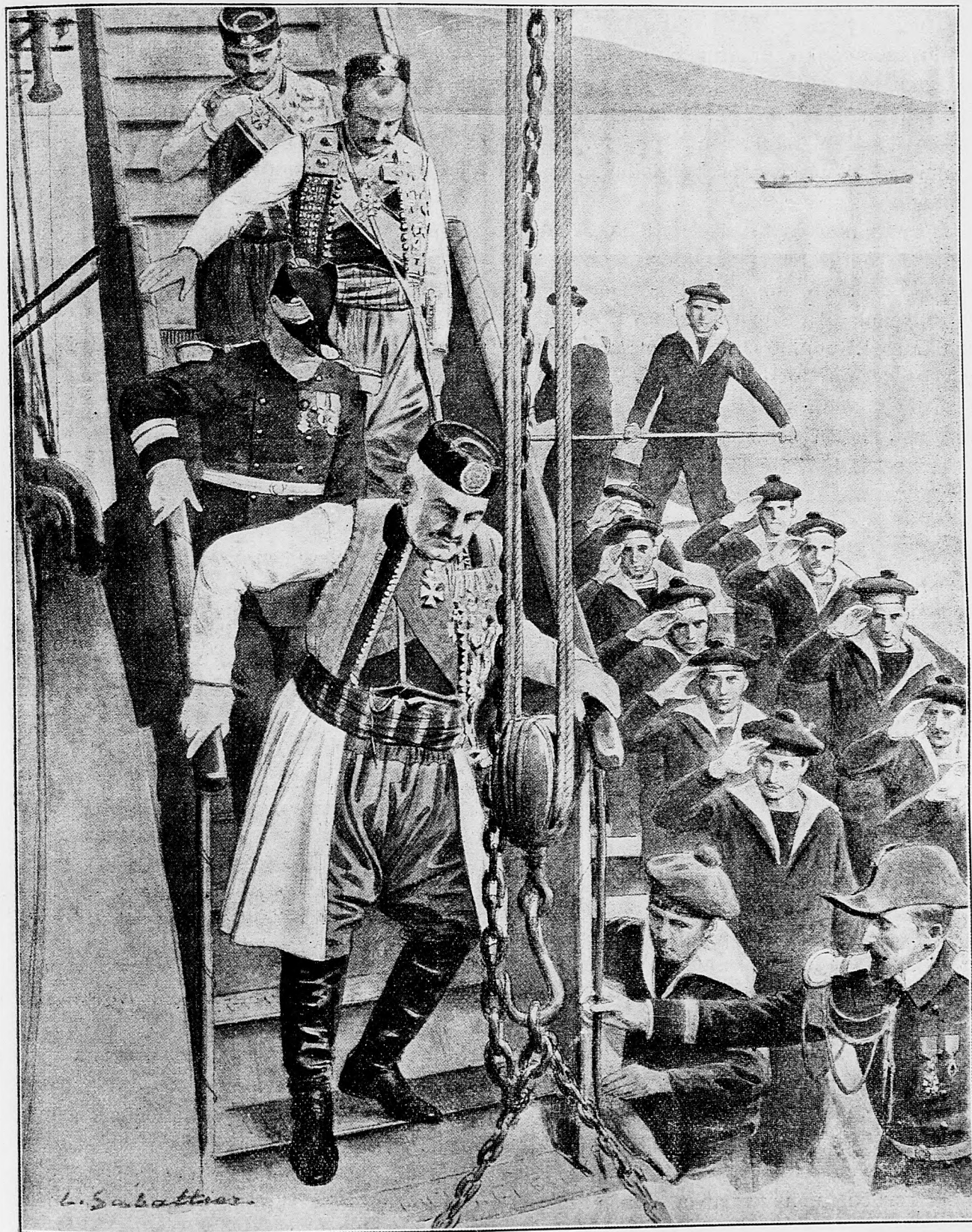
Voličia, občania! Držte sa spolu a nedajte sa liberálom zviest a hlasujte na nášho kandidáta *Georga Bullu*.

Ku kresťanským voličom okresu prievidského.

Lojzo Rudnay, bojnický farár a veľký liberál, v 15. čísle «Obzora» napísal článok v takom štíle, že keby ho Lojzo Rudnay nebol podpísal, každý poriadny a vzdelaný človek by bol myslel, že to napísal volajaký pacholek. Jestli dakto chce poznať Lojza Rudnayho fajnovosť a vzdelanosť, ten nech si prečíta ten jeho článok a hneď bude mať Lojza Rudnayho opravdivú fo-

tografu. Nech si Lojzo Rudnay odpustí, ale ja ho na cestu jeho fajnosti a vzdelanosti nasledovat

dine išiel som s mojimi priateľmi do Bojnic v tichosti a nie s hlučom a držal som tam moju

Nikita, panovník Montenegro navštevuje francúzsku válečnú loď.

nebudem. Ano, Lojzo Rudnay! Ja som veľkonočnú nedeľu zasvätil, bo som bol na dvoch svätých omšách a len popoludní po litaniach o 3. ho-

programmú reč. V tento deň skoro všetci ablegátski kandidáti po celej krajine držali účtovné reči preto, že vysvetľovanie programu nemôže

sa považovať za hriech a pretože robotný ľud náš v nedeľu po litaniach má k tomu najviac času.

V tom chýrnom článku stojí, že som pri vysvetlení môjho programu proti Lojzovi Rudnaymu ľud jeho búril. Nuž, pane Lojzo Rudnay, jestli mi to aspoň s jedným hodnoverným svedkom dokážete, tak vy máte pravdu. Pretože ale neni ste to v stave, tak jednoducho nepísal ste pravdu.

Lojzo Rudnay aj to píše v jeho fajnovom článku, že som v mojej programnej reči toľko nacigánil, že sa to ani vypovedať nedá. To sa už ozaj veľmi mýlite pane Rudnay! Ja sa nevolám Lojzo Rudnay. Ja sa volám Koloman Brestyenzky! A to musíte vedieť, že som ja ešte nikdy nikomu k vôli necigánil. Teda ani vám k vôli cigánit' nebudem. Podržte si to len sám pre seba, bo vám to najlepšie pristane.

Áno, je pravda a povedám to ešte raz verejne pred celým svetom, že roku 1895 bol ste ľudákom. (Či aj v srdci a či len s jazykom, to neviem.) Áno aj to je pravda, že chcete byť biskupom, preto ste ostal liberálom. V tomto sa ale istotne oklamete, bo aby ste vy bol biskupom, k tomu aj v Ríme majú slovo. No a to vy dobre viete, že vás v Ríme náležite znajú.

Lojzo Rudnay vyhadzuje mi na oči, že prve som bol liberálom a včul som ľudák. No, ja neviem čo je krajšie a osožnejšie: z liberála stať sa ľudákom ako ja, či z kresťanského ľudáka stať sa liberálom, ako Lojzo Rudnay? Musím ale poznamenať, že som ja nikdy nebol liberálom a svojím časom bol som sporzonistom.

Píše Lojzo Rudnay, že som ja len vtedy ostal ľudákom, keď mi Šalgótarjanská začala šuškať do uší. Keby to bola pravda, tak by som bol liberálom ostal, bo tí páni boli vtedy liberálmi.

Čo sa šuškania týče, pane Rudnay, ved' vám ja v mojom otvorenom liste pošuškam o tých zábavách v Bánhide, o tých lazianských obštemplovaných statkoch, o tej pokute pálaňovej a všeličo iného vám ja tam pošuškam pane Rudnay.

Lojzo Rudnay ako o všetkom len nepravdu písal, tak aj to neni pravda, že som mu na oči vyhadzoval, že neni ľudákom a že to prenáš haňba, že on, Lojzo, neni ľudákom. Bože chráň!

To by bola veľká haňba pre ľudovú stranu a pre nás, keby sme v našej kresťanskej katolíckej strane takých mužov mali, ako je Lojzo Rudnay.

Píše konečne Lojzo Rudnay, že si ja u židovského fiškála rozum kupujem a že mu kresťanský ľud do vačku naháňam. Nuž uisťujem pána Rudnayho, že z toho ľudu ani jeden človek neni tomu židovskému fiškálovi vo vačku. Že ale pán Rudnay mnohým židom je vo vačku, to je istá pravda a vie to celý svet.

Na to, čo Lojzo Rudnay o našom pánu kaplánovi píše, neni hoden vážnejšej odpovede. Výrazy: «Tomu cicákovi prievidzskému», «Aby šnupftichel doma nezabudol» atď. najlepšej označujú pánsky vkus a vzdelanosť Lojza Rudnayho.

Pán Rudnay nech sa za viacej nešacuje a za viacej nedrží, len za toľko, koľko je hoden a čo skutočne je. Pred našim statočným kresťanským ľudom nepretvarujte sa pane Rudnay! Naš dobrý ľud už aj včul zná vás náležite a pozná vás ešte lepšie, keď vás našemu obecnstvu vo vašej opravdovej maškare predstavim.

Koloman Brestyenzky

ľudový kandidát okruhu prievidzského.

K volebným pohybom.

Varinský okres. Dr. Alexander *Ernszt*, bývalý vyslanec, kandidát kresťanskej ľudovej strany 17. apríla účtoval v *Hornom Vadičove* a v *Brodnove* o svojom účinkovaní. V *Hornom Vadičove* o 11. hodine predpoludním vydržiavalo sa shromaždenie, ktoré zahájil Ondrej *Mayer*, miestny farár. Za ním účtoval a program predstrel Dr. Alexander *Ernszt*. Po reči Jána *Bartosa*, ktorý potrebu kresťanskej ľudovej strany vysvetľoval, shromaždenie svojmu vyslancovi vyslovilo dôveru. Vadičovčani počas shromaždenia sa oduševňovali a reči ustavične schvalovali. Prišlo ta i so dvadsať od liberálnej strany najatých občanov z Kysuckého Nového Mesta tým cieľom, aby shromaždenie a rečníkov v ich rečiach prekazili. To sa im ale nepodarilo. Na ich neporiadne chovanie sa a výkriky rečníci trefne odpovedali a pred voličmi na posmech ich obrátili. Bezočivosť vadičovských voličov natoľko ich rozhorčila, že behom sa museli vzdia-

líf z miesta [shromaždenia. V *Brodnove* popoludní o 3. hodine bolo shromaždenie, ktoré zahájil miestny farár *Michal Bélik*. Za ním rečnili *Dr. Alexander Ernszt* a *Ján Bartos*. Voličia s veľkou oduševnenosťou sa pripojili zase k zá-

Dr. Michal Dömötör
ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany
okresu levočského.

stave bývalého svojho ablegáta *Dra Alexandra Ernszt*. Sem sa tiež dostavilo zo pár liberálov z *Nového Mesta*, ale tu po vadičovskom vylete a predbehu toľko smelosti už nemali. To bolo ich šťastie. Za to ale vykrikovali aj tu a len tam prítomnému hlavnému slúžnemu a žandárom môžu ďakovať, že horšie nepochodili, jako vo *Vadičove*. Takto vyzerá úcta slobody a účinkovanie staroliberálnej stránky národnej práce. Darobné je všetko namáhanie liberálnych pohoničov, zvolenie *Dra Ernszta* je isté.

POLITICKÉ CHYRY.

Kráľovské omilostnenie.

Prevelebný pán farár *Rudolf Koczurek* na jeho stare dni dožil sa tej hroznej neprijemnosti, že pre svedomitú a odhodlanú plnenie kňazských povinností potažne civilného man-

želstva stíhaný a odsúdený bol súdom a aj *Kúriou*. Ako sa s radosťou dozvedáme, zaslúženého duchovného jeho veličenstvo kráľ omilostnil.

Z novobánskeho okresu.

Kandidát kresťanskej ľudovej strany *Ján Zelenyák* cestuje prítomne po okrese a voličia vítajú ho všade s veľkým oduševnením. Liberálny kandidát darmo sa tam namáha.

K volebným pohybom v levočskom okrese.

Dr. Michal Dömötör kandidát kresťanstanskej ľudovej strany levočského okresu 10. apríla navštívil svojich voličov v obciach *Dományfalva*, *Kolcsó* a *Nemessány*, dňa 11. apríla ale v obciach *Görgő*, *Roskfalva* a *Dolján*. Vo veľkom počte shromaždení voličia všade radostne a s hlučnými ováciami vítali kresťanského kandidáta. Liberálny protikandidát gróf *Csáky* už len židov navštevuje a nemá žiadnych výhľadov na víťazstvo. Ľud sa celkom odvrátil od neho, bo ešte nezabudol, že to bol gróf *Csáky*, čo nám na krky zavesil ten civilný sobáš.

Z volebného okresu Galánta.

Béla Túri, ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany volebného okresu *Galánta*, 17. apríla držal svoje programné reči v obciach *Zsigárd*, *Királyréve* a *Nádszeg*. V sprievode jeho boli: bývalý ablegát a veľk kandidát susedného okresu *Vágvecse* *Desider Ajtics-Horváth* a *Augustin Gramantik*. Katolícky ľud všade s najväčšou oduševnenosťou pripojil sa k zástave *Túriho* *Naplašená* stránka *Eszterházyho* predošlý týždeň vydala jeden ohavný spis, na ktorý *Béla Túri* odpovedal v otvorenom liste na voličov galántanského okresu a celý spis *Eszterházyho* stránky obrátil na posmech a cigáňské nápady náležite podvrátil. *Augustín Gramantik* ale proti pôvodcovi tohoto spisu zadal pred súdom obžalobu pre uráženie na cti. *Túriho* stránka tak spevnela že vládna stránka zriekla sa postaviť tam svojho kandidáta. Takýmto spôsobom s jedným nepriateľom veľmi ľahko budeme hotoví.

Liberálni kandidáti v Nitriansku.

Zo stránky liberálov kandidovaní sú v nitrianskom okrese *Vilhelm Thuróczy*, vo *Veľkých Topolčanoch* *Gustáv Szulyovszky*, v *Skalici* *dr. Mikuláš Kostyál*, v *Senici* *Arpád Vagyon*, vo *Frašťáku* *Koloman Fodor*, v *Novom Meste nad váhom* *Mikuláš Viatoris* a *Aladár Markhót*. Ale si ich vybrali!

BESEDNICA.

Obeta svednej pečate.

Napísal: *Michal Gahér*, kaplán *Orosházskeho*.

(Pokračovaní.)

Farár *Montmoulin* doma.

Vrah Lózer, ako bol večer zločin svoj vyznal pred *Mönier* pravotárom, hneď na druhý deň obnovil svoje vyznanie pred štátnym zástupcom, ktorý prosbu o ob-

novenie pravoty ešte v ten deň telegrafične predložil ministrovi pravosudia. Minister pravosudia zas tiež telegrafičnou cestou naložil veliteľovi mesta Port de France, aby väzňa pod číslom 5348 bezodkladne a čestným spôsobom poslali do Francúzska, pretože väzeň toho čísla, ktorý dľa jeho stavu je duchovný, miesto skutočného vraha nevinne bol odsúdený.

Ten telegramm ale len o štrnásť dní dostali v Novej Kaledonii.

Keď farárovi Montmoulin v medených baňach na vedomie dali túto radostnú novinu, ledva veril svojim ušiam, tak veľká bola jeho radosť, že plakal ako malé dieťa. Balaadski missionári, ako sa dozvedeli o tejto udalosti, ponáhľali sa k nemu a doniesli mu aj reverendu.

Môžeme si myslieť, nevinný duchovný ako vzdával vďaky dobrotivému Bohu, že mu nedal zahynúť a že po troch rokoch znovu mohol kňazské rúcho nosiť a v missionárskej kaplnke svätú omšu slúžiť. Missionári súčasťnili sa v jeho veľkej radosťi a keď domorodným, pokrstným, teda kresťanským banníkmi vysvetlili, čo tento duchovný nevinne pretrpel, tí aj nad tým, čo slyšali, od ľahkej roboty mozolné a drapľavé ruky bozkávali veľú už slobodnému duchovnému a prosili ho aby im udelil požehnanie.

Farár Montmoulin odobral sa srdečne od všetkých a chystal sa na dlhú cestu cez Tiché more, Indický Oceán a cez Červené more domov. Čím viac bližil sa k Europe a ku svojej vlasti, tým väčšia bola jeho radosť. Jedine tá myšlienka nespokojovala ho veľmi, či ešte žije jeho drahá matka, či sa dožila tej radosťi, že ešte uvidí svojho nevinného syna a privine ho k svojmu srdcu, alebo snáď toto dobré srdce dávno už zpráchnivelo v čiernej zemi.

Oh, drahá matka jeho nielen žila, lež ledva ho čakala. Pravotár Mönier, ako sa Lózer k nemu dostavil, hneď na druhý deň išiel do La Granžu a staručkému arárovi, u ktorého žila matka a sestra nevinne odsúdeného, hneď oznámil tú radostnú novinu, že nevinnosť duchovného už na javo vyšla a že o niekoľko mesiacov domov pride.

Oba išli k matke a povedali jej túto radostnú novinu. Ako ale vstúpili do jej izby a ona spatrila ich tvár, hneď si myslela, že o jej milom synovi povedať jej chcú volačo nového. Čím by jej aj väčšiu radosť boli mohli spôsobiť ako tým, že jej radostnú zprávu sdedia o jej synovi, za jehož vyslobodenie modlila sa vo dne v noci.

— Teda predsa vyšla na javo nevinnosť môjho milého syna? — pýtala sa matka.

— Veru vyšla — odpovedal pravotár Mönie a doložil:

— Vrah sa dobrovoľne oznámil pred súdnou stolicou a vyznal všetko, čo zpáchal. Ba čo viac, nielen že nevinnosť vášho syna vyšla na javo, lež za mučedníka svojich kňazských povinností a ako obeť spovednej pečate považovať ho bude celý svet.

— Sláva a chvála buď za to všemohúcemu a milosrdnému Bohu! — zvolala na to radostne dojatá matka — keby som ho aj nebola viac videla, aj za to by som vždy vrúčne vďaky vzdávala Bohu, že konečne svet presvedčí sa o nevinnosti môjho milého syna...

Týždne sa mýňaly a matka farára nedostala o synovi žiadnej novej zprávy. Či ho len čakala! Každý deň prichodil jej dlhý ako mesiac. Kolko razy vyšla pred dom, či jej pravotár Mönier alebo volakto iný nepovie dačo nového o jej synovi.

Konečne z Novej Kaledonie dorazil telegramm, v ktorom stálo, že farár Montmoulin na lodi «Liberté» ztadiaľ už odcestoval.

Ako sa bližil čas jeho príchodu, mnohí sa vystrojili k jeho privítaniu a išli mu v ústrety do morského prístavu.

Keď loď prišla da prístavu a vyviazali ju, všetko sa ponáhľalo na palub. Kapitán aj hneď priviedol duchovného.

Montmoulin najprv objal a bozkal matku a setru a nad týmto radostným shľadaním sa z početných přítomných nikto nemohol plaču sdržať.

Do ich veľkej radosťi pomiešalo sa ale aj nemálo trpkosti a žiaľu. Hneď na prvý pohľad zbadali, že cez tie tri roky všetci veľmi sa premenili. Matka už bola staručká, chorľavá a slabá, syn, ačpráve ešte nemal štyridsať rokov, celkom ošedivel.

Mozolné, tvrdé, lež posvätené ruky svojho syna matka pobozkala a povedala:

— Vidiš, syn môj, moja neprestajná a vrúčna modlitba predsa nebola darobná. Pán Boh ma vyslyšal a našu veľkú haňbu a spolu ľahký križ v radosť obrátil, nech je na veky pochválené jeho najsvätejšie meno. Aby si si ale mnoho o tom nezakladal, že fa teraz vyznačujú a zveľebujú, ako fa pred troma rokmi tupili a vysmievali.

Montmoulin podal ruku každému na palube a s tým opustil loď v spoločnosti premnohých přítelov. Pravotár Mönier odovzdal mu hneď písmo, ktorým súdna stolica citovala ho pred seba na budúci pondelok.

(Pokračovanie nasleduje.)

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest.

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy bolenie. — **Gena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Prí 3 škatulkách
sasielka franko..

CHYRNÍK.

Slávnosť sv. koruny Uhorska v Ríme previedli za prítomnosti kardinálov Merry del Val Respighi, Agliardi a Deloreux. V lateranskom kostole sv. Jána odhalili pomník pápeža Silvestra II., pri čom pápeža Piusa X. zastupoval kardinál Respighi a prítomní boli z uhorských biskupov: gróf Szécheny (Győr), gróf Julius Zichy (Pécs), August Fischer Colbrie (Kassa) a Alexander Párvy (Szepes). Uhorských pútnikov sv. otec Pius X. na slávnostnom výsluchu prijal 17. apríla.

Konferencia biskupského sboru Uhorska. Členovia uhorského biskupského sboru vo štvrtok 7. apríla predpoludním v primaciálnej palote v Budíne vydržovali konferenciu. Na konferencii prítomní boli: kardinál knieža primas Klaudius Vaszary, kaločský arcibiskup Várossy, sedmohradský biskup Karol Majláth, čanádský biskup Ján Černoch, rožňavský biskup Ludvik Balás, košický biskup Fischer-Colbrie, vacovský biskup gróf Csáky, ďalej munkáčsky grécko-katolícky biskup Julius Firezák a hlavný opát benediktínov z Pannonhalmy Tibor Hajdu. Ostatní biskupi pre iné zamestnanie alebo pre chorobu nemohli prísť na konferenciu. Konferenciu zahájil kardinál knieža primas Klaudius Vaszary prosiac pomoc Ducha svätého. Najväznejším predmetom konferencie bolo sriadenie platu professorov náboženstva na stredných školách, lebo vynesením zákona o kongruie zrušené boli všetky štátne podpory pre kňazov a tak i professorov náboženstva, ale v zákone o professorov náboženstva postarané není. Na konferencii prečítal list pápeža Piusa X., v ktorom vyslovuje svoju vďaku za ten holdujúci pripis, ktorý mu poslal uhorský biskupský sbor z príležitosti jeho 25-ročného biskupského jubiläuma. Prečítali aj list grófa Ferdinanda Zichyho, v ktorom vyslovuje svoju vďaku za pozdrav, ktorý mu poslal biskupský sbor z príležitosti jeho 80. narodenín. Potom vybavili rozličné bežné zprávy, načo sa konferencia o 1. hodine popoludní skončila.

Podpora členov rodín náhradných rezervistov. Ako je známe, ministerská porada lanského roku uza-

vrela, že to ustanovenie zákona, v smysle ktorého členom rodín tých mobilisovaných ľudí, ktorí ostali bez podpory, treba poskytnúť štátnu podporu, rozprestrú aj na tých bez podpory ostavších členov rodín náhradných rezervistov, ktorých v novembri roku 1908. a v marci roku 1909. vzhľadom na kritické zahraničné polozenie pozvali do služby zadržali. Dotyčných popísali lanského leta. Minister honvédstva Samuel Hazai teraz upovedomil hlavné mesto, že podporu pre členov rodín ku výnimočnej službe povolaných vojakov už ustálili a nkladá hlavnému mestu, aby vyassignované summy okresné predstavenstvá patričným vyplatili. Vyplácanie podpory započne sa pravdepodobne budúci týždeň.

Tristotisíc baníkov štrajkuje. V Severnej Amerike koncom marca počalo štrajkovať 300.000 baníkov, lebo majitelia baní na kamenné uhlie nechceli povýšiť mzdu svojich robotníkov. Vzhľadom na to, že cena kamenného uhlia v apríli klesne, čo trvá asi do mesiaca septembra, majitelia baní není sú náklonní povýšiť mzdu baníkov. Štrajk baníkov vypukol práve v tých štátoch, v ktorých pracuje veľmi mnoho uhorských vysťahovalcov. Práve preto za ten čas, kým tento štrajk bude trvať, uhorskí vysťahovalci nedostanú prácu a budú vystavení biede.

DOPISY.

Horná Lehota.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane.»

V Hornej Lehote máme jedného pri kortesačkách chýrneho človeka, ktorý sa všade sľúbi, kde je oldomáš. Volá sa Štefan Palko!

Nedávno sa ale prekrstil, lepšie, svoje meno po-maďarčil. Stalo sa to nasledovne:

Vzdor toho, že ruku a slovo dal pánu Bullovi, nás vždy na Richterovu liberálnu stránku zvädza. Nedávno držali Richterovci v Kubíne hostinu, bankett; náš Palko bol najatý nás ta zväbiť. Aby sa mu to podarilo, do-prosta nám povedal: «Chlapci, poďte do Kubína, bude tam zdarma «ham!»

My sme nešli, ale od tých čias sa náš Palko nie-Štefanom, lež «Palko Ham» volá!

Volič.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Cieľ ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý ochotne odosiela. — Výhody polučinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Pripadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky sa poňujú už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára není potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Turdošín (Orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Dňa 5. apríla malo sa tu sláviť z mrtvýchvstanie «liberálnej Khuenovej» strany. Toto z mrtvýchvstanie odbavoval známy nám Ján Richter, bývalý kaplan turdosinský, nateraz veľkoveský farár, ktorý roku 1896. na čele ľudu jako najhorlivejší ľudák so svätým krížom v ruke, za práva ľudu katolíckeho bojoval proti liberálnej politike, upozornil ľud na povinnosť vyznania viery a vyzval veriacich, aby sa vrátili do opravdového ovčince Kristového. Keď za tieto verejne hlásané slová jeho vojsko arretirovať ho chcelo, roztrhnuť reverendu a ukazujúc na svoje srdce, povedal veľkým hlasom: «Tuna bodni, jako do Kristovho služobníka kopiu, nech vytečie krv moja jako Ježišova za spasenie ľudu a za pozdvihnutia ľudovej, Ježišovej to strany».

Pri kriesení liberalizmu prítomné a najviacej zo žien pozostávajúce obecnstvo myslelo, že tento nekdy tak vznešený rytier ešte aj teraz zastáva jeho predošlé stanovisko a dosť skvostne ho prijalo, lež keď včul z úst jeho slyšalo, že predtým tak horlive hlásanú stranu opovrhuje, veľmi sa zdesilo. Pri reči programnej dobre sa zadržal pán Jozef Mácsik, ryhtár z Krásnej Horky, ktorý jako neohrozený bojovník ľudovej strany, túto zastával a jeho reči podvracal. Daj Bože, aby sme takýmito bojovníkmi sa vždy honosiť mohli.

Keď sa rozhlíadneme po našom kraji, presvedčíme sa, že naši dobrí duchovní jedon do druhého pri kresfanskej ľudovej strane verne zotrjavajú, len jeden sa našiel, ktorý urobil výnimku a to je Ján Richter, farár veľkoveský.

Ešte podotknem, že sa ľud hrozne horší nad tým, že pán kaplán Vojtossák, ktorého ľud predtým zbožňoval, kortešuje za liberála Richtera.

My ale verní katolíci proti všetkým úkladom liberálov spojme sa a držme tak spolu, aby žiadon nepriateľ ani jedného z nás vytrhnúť nemohol, volajme jedným hlasom: **Nech žije kresfanská ľudová strana a náš ablegátsky kandidát Georg Bulla.**

Pravda.

* * *

Alsó-Lápos (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom «Kresfane».

Anton *Beszkid* ablegátsky kandidát kresfanskej ľudovej strany sáro-ľubovenského okresu dňa 11. apríla prišiel do nášho okresu. Za dva dni navštívil nasledujúce obce: Richvald, Haligovce, Letnicu, Starú-Ves,

Matašovce, Nižnie-Lapše a Vyššie-Lapše, kde ho všade slávnostne a s veľkým oduševnením prijali. Sprevádzal ho Franc *Klein* farár richvaldský a Franc *Kompanyik* farár nižno-lapšanský.

Voličia všade v ohromnom počte shromaždení slyšali nielen s hlbokou pozornosťou vykladanie programu svojho kresfanského kandidáta, ba ďakujú Pánu Bohu, že aspoň raz sa našiel už aj v tomto okrese jeden muž, ktorý je hotový s telom a s dušou otvorene a neohrozene za zásady kresfanskej a za všetky práva ľudu bojovať.

Pri ktorej inej stránke by aj mohol byť náš dobrý kresfanský magurský ľud, ako pri kresfanskej ľudovej! Náš kandidát dlhé roky žil medzi nami, zná všetky boľe a žiale naše a tak je v každom ohľade povolaný k tomu, aby nás náležite zastupoval v krajinskom sneme.

Nech žije ablegátsky kandidát kresfanskej ľudovej strany Anton Beszkid!

Priateľ ľudu.

Púť do Lourdes-u. Pri protektoráte a osobnom súčasnení sa osvieteného pána biskupa Kohl a s povolením najdôstojnejšej vrchnosti cirkevnej, prevelebný pán Alexander Gaibl, opát-kanonik (Pozsony, Káptalan-utca 3.) s odchodom 26. júla b. r. vede púť do Lourdesu cez Švajciarsko a Francúzsko, pri návrate cez Maria Einsiedel. Ceny cesty sú: I. trieda 520 kor., II. tr. 400 kor. III. tr. 250 korún. Hlásiť sa možno u prevelebného pána opáta kanonika Alexandra Gaibla do 25. tohoto mesiaca, tamže k dostaniu sú aj cestovné programy, prihlasy prijímajú sa len v obmedzenom počte.

Púť do Mariacelly pohne sa 10. mája ráno o 4. hodinách zo stanice Lipótvár pod vedením farára Ľudvika Csulaka. Prihlasy príjma a obsirnejšiu zpravu dá Ľudvik Csulak farár, Lipótvár (fegyintézet, Nyitra-megye).

Na žalúdok chorý človek nech žije v akýchkoľvek okolnostach, nemôže sa cítiť šťastlivým. Kto trpí na nechuf k jedeniu, z chorého žalúdka pochodiacu zbesnosť, hlavy bôl, napínanie, bezkrvnosť, krče, toho radosť k žitiu je zhubená. Proti tejto vôbec rozšírenej chorobe už od tridsať rokov jestvuje chytro a radikálne liečiaci prostriedok a tento sú Bárdyho žalúdkové kvapky, ktorých flška koštuje 80 halierov a ktoré k dostaniu sú v každej lekárni.

Opätne radia všetkým, čo trpia na lámku, pákostnicu, lúpanie, klanie, bolenie hlavy, zubov, nervov, klanie v boku, influenzu, slabosti a trasenie, aby sa liečili *Fellerovým Elza-Fluidom*. — Zarovnak podivným

Dobré chutnanie!

Zdravý žalúdok si zachováme, netrápia nás tlačenie, bolenie žalúdka odkedy potrebujeme Feller rebarbara Elsa-pilulky k prehnaniu. Všetci to hovoria, čo ich raz upotrebili. Oprobujte to aj vy, bo tieto pilulky riadia stolicu a napomáhajú trávenie. 6 škatuliek franko 4 koruny. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná-ulica číslo 18. (Záhrebská stol.)

výsledkom upotrebit môžu *Fellerov Elza-Fluid* pri ranách popálením zapríčinených, pri horúčkach a slabost zrahu. — Tucat na prábu franko 5 korún. — *Fellerové Elsa-pilulky* proti boľeniu žalúdka, napínaniu k dáveniu-tvrdej stolici prevyšujú všetko očakávanie. Šesť skatuliiek franko 4 koruny. Pôvodné dostať len u V. Eugena Feller lekárnik Štubica. Kostolná ulica číslo 18. (Záhrebská stol.)

Odkazy redakcie.

P. J. B. Sz. V 13. čísle nie program bol uverejnený. Bola to len úprava pre voličov. Čo otázoční páni kandidáti v programných rečiach tvrdia, za to ako posial tak aj napozatým vždy dobre stoja.

L. R. B. S ľuďmi čo nemajú všetkých doma nepolemizujeme.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 19. apríla

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiská K 28·20—29·20, stolnobelohradská K 27·70—29·10, peštianska K 28·10—29·10, banátska K 28·10—29·20. — *Raž*: prvotriedna K 18·65—18·75, druhotriedna K 19·20 do 19·30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·10—14·20, druhotriedny K 13·80—14·00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15·70—16·00, druhotriedny K 15·20—15·60. — *Kukurica*: K 12·20—12·40 *Repica*: K —. —. —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22·02	21·00	21·40	21·00	20·60	201·0	19·10
		č.	7	7½	8		
		K	17·20	14·80	7·60		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5·80, hrubé K 6·00.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 22·00—21·00, azuľa strakavá K 16·00— —. — **Hrach:** nelúpaný, čistý K 30·00—31·00, lúpaný K 46·00—54·00. — **Šošovica:** čistá K 26·00—36·00. — **Konopné semä:** K 23·00 do 24·00. — **Mak:** K 55·00—57·00. — **Rasca** (kmín): Kor. 107·00—108·—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 180·00—181·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 153·00—154·00, 3-kusová K 156·00—157·00, vidiecka K —. —. — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 178·00—192·00, lucerna jasnozrná K —. —. — za 100 kg

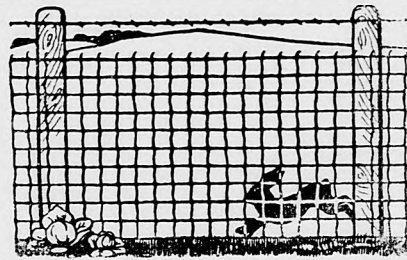
Lekvár: srbský K 40·00—bosenský K 44·00—46·00 po 50 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 84·00 do 84·50, kockový K 86·50—86·50, zltý K 84·50—84·50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35·50, fiumánsky White-Star (***) K 29·50 za 100 kilogr. so sušom.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Bomáce dôroby!

Zriedkavej jakosi.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedost'iziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarvit' netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. výšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

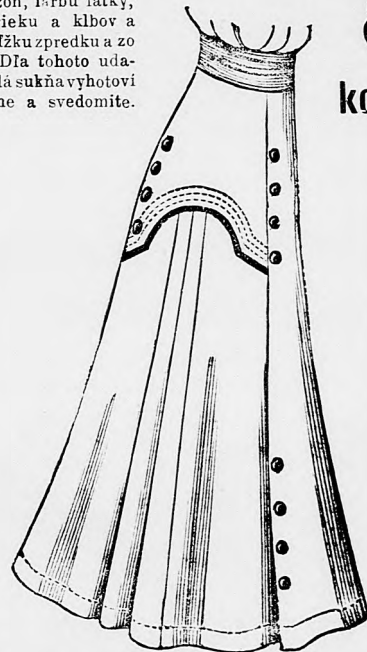
Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Pri objednávke prosíme udať fazón, farbu látky, šíku drieku a kľobov a sukne dĺžku zpredku a zo zadku. Dia tohoto udania každá sukňa vyhotoví sa presne a svedomite.

5
korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaníu a obyčajnému noseníu vkusne zostavená solídnu prácou. Feš passe ozdobená je bortnou a sújtášmi hodobavného lesku, pod ktorými zbokú sú vkladané a zpredku prázdne taltne. Z látky novej bruenskej vzorky svetlo-bielo alebo olivo-bielo prskanej, alebo jednoduchj číkovanej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota **5 korún.** — Reklám súkňa výlučne len v jablčnej hladkej drapp farbe večnej trvácnosti **5·50 korún.** — Z lodenu alebo z polovičateho súkna v čiernych, sivých, tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených barvách **6 korún.**

„KU SCHOSSENFABRIKE“
XVI., VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.

Dopisovanie v slovenskej reči.

Direkcii Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa, priš a úplne sodpovie, včul ale prosím pošlať mi ešte jednu tej istj vzorky a spodobnými hodobavného lesku bortňami z teže tmavo-svetlej bruenskej látky atď za 5 korún.

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úplnu úctou
Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 933. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby dostavame každodenne.

Najlepší český prameň k objednaníu.**Lacné perie na posteľ!**

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h. 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K. 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľednaní 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovoz dobieierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Brády-ho

Žalúdkové kvapky s ochrannou známkou Panny Marie mariacelskej, ktoré ľud menuje žalúdkovými kvapkami mariacelskými, už od tridsať rokov tak osodne pôsobia, že v každej domácnosti nevyhnutne sú potrebné. Kvapky tieto nedostížiteľne dobre účinkujú pri každom druhu zhubení žalúdka, proti záhe, neriadnej stolici, kŕčom v žalúdku a v ľľave, daveniu, bezsnosti, bezkrvnosti a biadosti. K dostaniu sú v každej lekárni. Cena veľkej zaslajú. Objednať sa môžu poštou a zaslať flašky K 1.40, malej flašky 80 hal. 6 flašek 5 K, 3 duplované flašky za 4.50 K franko sa K. Brády lekáren k „Uhorskému Kráľovi“ Viedeň, I., Fleischmarkt 2., Sklad 212.

Pozorujeme na ochrannú známku s vyobrazením Panny Marie Cellanskej, na červene zafarbenie a na podpis pod obrazom. II

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvoľávať sa vždy na náš časopis.

Majetok na predaj.

V Slavonni na predaj je z 42 honov pozostávajúci majetok za pohodlnú cenu. Bližším visvetlením v každej reči ochotne povolúži Tibortz, Marinaseo p. p. Antonovac (st. Pozsega) železničná stanica Poljana.

Oznamy prijíma**administracia****„Krestan“**

■ ■ ■ Budapest, ■ ■ ■

Szentkirályi-u. 28.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

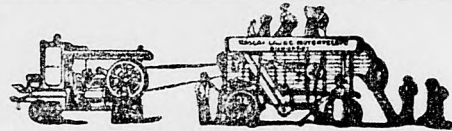
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odooruča najvreljej Ludvíka Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchjší a najdekednejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdóm aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

parostroje, mlýny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvíka Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenúk s obrazmi na žiadost zdarma a franko.

Rušeň!

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

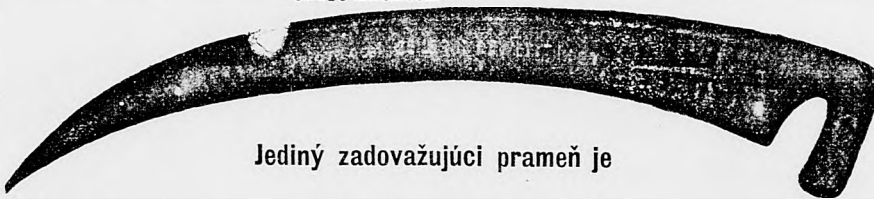
K dostaniu je všade vo flaškách po 40 hal. 1 a 2 korunach. Príjať treba len povodný slanovinový lieh sily.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená zhotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s akou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčom stupni a prevyšuje všetko, o sa v tomto obore nachodí.

Ohranna známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-E,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Ceny kosa generála Devetta z delovej ocele sú:

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí) Pravá novota! Vyznačená koša zfhajúcim klúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutín, kladivko, a penka 85 kr. Amerganský brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepší 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobytnú vzáctnú výhodu. — Každý nech si žiada cennik na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na dialku 250—300 krokov kosíť. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

